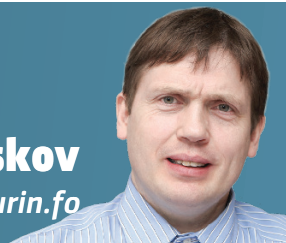

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

1,8 PROSENT ER STÓR AVBJÓÐING

Eins og Keynes gamli mælti til fyri 80 árum síðani, so ætlað lógmaður at føra ein varnan búskaparpolitikk, nú virkseimið í Føroyum er so stórt – nú vit hava ein »heitan« búskap.

Í teori síni segði enski búskaparfrøðingurin yvir øllum, John Maynard Keynes, at staturin eigur at »fylla holini« í eftirspurninginum við at føra ein ekspanskivan figgjarpolitikk í ringum tíðum, tá ov lítið virkseimi er annars. Og tá alt koyrir við fullari ferð, eigur staturin at føra ein kontraktivan figgjarpolitikk.

Í dag má sigast, at vit hava ein heitan búskap. Nógv privat virk-

semi er í gongd. Men tað er so sanniliga eisini nógv alment virkseimi sum koyrir við fullari ferð.

Tað almenna byggir í hesum døgum fyri milliardir. Vit byggja Skálafjarðartunnil, Glasir, Landsjúkrahús, fara undir eina stóra havnarútbygging í Havn bara fyri at nevna eitt sindur av alemnna virkseminum, sum er í gongd beint nú – og sum kostar yvir triggjar almennar milliardir krónur.

Eitt yvirtil, sum Sosialurin gjørdi fyrr í summar vísti, at iløgur fyri einar 11 milljardir krónur verða gjørdar komandi fimm árin. Tað er ikki hissini.

Hetta yvirtilið vísti, at landsverk

komandi fimm árin ger iløgur fyri 1,7 milliardir krónur. Tunnisfelagið ger iløgur næstu seks árin fyri 2,2 milliardir krónur. SEV ger næstu trý árin iløgur fyri 1,1 milliard krónur, Bústaðir gera iløgur næstu fyra árin fyri 400 milliónir krónur, Havnar kommuna ger iløgurnæstu fimm árin fyri 700.000 milliónir krónur, kommunurnar í Eysturoy gera iløgur næstu fimm árin fyri 500.000 milliónir krónur, og Klaksvíkar kommuna ger iløgur næstu trý árin fyri 100 milliónir krónur.

So tað er einki at siga til, at landsstýrið nú má tátta í. Men líta vit aftureftir, so hevur ikki verið gjørt soleiðis, sum Keynes mælti

til. Vit hava gjørt júst tað øvugta.

Í góðum tíðum hevur tað almenna koyrt á og soleiðis skumpað undir upphitingina av búskapi-

num. Og í ringum tíðum hevur tað almenna knallað bremsurnar í og soleiðis elvt til størri kreppu enn neyðugt.

Klárar landsstýrið at koma við einum figgjarlógaruppskoti, har vøkstur einans er 1,8 prosent, so er tað væl sloppið.

Og klára andstøða og samgonga at semjast um eina figgjarlóg, so visir politiska skipanin sínar dygdir. Um ein mánað, skal uppskotið berast í tingið.

» Um ein mánað skal figgjarlógaruppskot latast tinginum

Vallyfti eru til at bróta!

Valstriðið koyrir við fullari ferð, nú kommunuval nærkast. Men enn eru tað helst bara fólk í Havn, sum gera um seg.

Gamlir og gloymdir býráðspolitikarar eru farnir at røra upp á seg – og fleiri av sitandi býráðslimum eru komnir í tankar um alt møguligt positivt, sum teir nú eru farnir at egna við.

Jógvan Arge – sum er varaborgarstjóri og sum hevur sitið í býráðnum seinastu 16 árin – er komin í tankar um, at man burdi havt størri opinleika í býráðnum.

Hann heldur tí, at Tórshavnar býráð átti at farið at stroymað býráðsfundir á internetinum, so borgarar kunnu fylgja við, hvat hendir í býráðnum.

Allarhelst eitt frálíkt hugskot Jógvan Arge. Men hví ert tú ikki komin við hesum geniala hugskoti fyrr?

Bogi Andreasen er farin at egna við parkeringsplássum. Hann sigur, at hann fer at virka fyri, at vit fáa fleiri parkeringspláss í Havn.

Go' morin Bogi. Tað einasta, sum Tórshavnar kommuna hevur gjørt við parkeringspláss, er at taka burtur. Tað týkir, sum um tað er ein samfeld ætlan hjá øllum bý-

Soleiðis verður ein býráðssamgonga til: Tað verður avtalað í Høllini á Hálsi, skjótt atkvøðurnar eru taldar

ráðslimum í Tórshavnar býráð, at parkeringspláss eru av tí ónda. Høvdu vit verið eitt sindur órein, so kundu vit talt, hvussu nógv parkeringspláss eru horvin, meðan tú hevur sitið við borðið hjá Heðini.

Eingin loysn hómast, sjálvt um trupulleikin er gamal.

Og tó, summi fáa sertreytir til parkering, men skalt tú droyma um tað, so mást tú blíva borgarstjóri, lógmaður ella landsstýrismaður. Hesi fólk eru so viktig, at tey mugu hava sertreytir, so tey sleppa at parkera har, sum onnur ikki sleppa – og so leingi, tey hava hug.

Annfinn Brekkstein í Sambandsflokkinum egnir við,

at fólk skulu ikki hava fleiri kasketar. Tað er væl skiljandi, tí stillar Kaj Leo Holm Johannesen upp til býráðsvalið aftur, so er sessurin hjá Annfinni hóttur.

Annika Olsen hevur somu støðu um kasketarnar, so tí sleppur hon helst undan at stilla upp. Tað kann vera hent, tí tað er ikki vist, at fólkafloksfólk í Havn hava fyrigivið henni enn.

Tróndur Sigðursson í Javnaðarflokkinum lovar at taka sakina í egnar hendur og lova fólk, sum búgva uttanlands at skriva seg upp á grundstykki-listan hjá Tórshavnar býráð.

Men vilja flokkar hava vald í Tórshavnar býráð, so má stillast upp við sterkastu manning. Tað hevur Javnaðarflokkurin gjørt – halda tey í øllum førum – við at stilla fyra lögtingsfólk upp.

Fólkaflokkurin átti at fingið sterkan lista, um Annika Olsen verður á listanum, og Sambandsflokkurin fær sterkan lista, um Kaj Leo Holm Johannesen er á listanum.

Vit á síðu 2 vita, at vallyfti eru til at bróta – og at tað eru persónligu atkvøðurnar, sum telja – og sum gera av, hvat stýri vit fáa í Havn komandi fyra árin.

» Fleiri lívshættislig rúsevni í Føroyum

TÍÐINDI SÍÐA 10-11

» Fara nú at broyta lækna-skipan

TÍÐINDI SÍÐA 6-7

Nøgd við 37 mió kr

Hálvársroknskapurin hjá Eik Banka visir eitt avlop eftir skatt upp á knappar 37 mió. kr. Úrslitið áðrenn skatt er knappar 45 mió. kr. – Úrslitið er nøktandi, og á hædd við tað, vit høvdu roknað við, serliga tá hugsað verður um hørðu kappingina á føroyska marknaðinum, sigur Súni Schwartz Jacobsen, forstjóri í Eik.

Hann sigur, at hóast harða kapping heldur Eik Banki fast um sína støðu á føroyska lánmarknaðinum. Hann visri á, at Eik Banki hevur gingið á odda við at lækka renturnar hjá bústaðareigarunum og hava hesar verið týðandi partur í lækkanði kostnaðarstøðinum í samfelagnum, og eru tiskil komnar føroysku húsarhaldunum til góðar.

Innlánini vaksa, og við einum solvensi á 22,3 prosent er talan um ein hin tryggasta peningastovnin í danska

ríkinum, sigur hann.

Innlánini eru vaksin við 530 mió. kr. fyrra hálvár, og samlaðu útlánini eru somuleiðis hækkaði eitt vet, samstundis sum at góða gongdin í samfelagnum hevur við sær, at privatkundar og vinnukundar í stóran mun velja at innfria síni lán.

Úrslitið er lægri enn sama tíðarskeið í fjør, og er hetta í stóran mun orsakað av einstøkum størri niðurskrivingum, sum skulu haldast upp ímóti afturføringum fyrra hálvár 2015.

Bankin heldur fast við positivu útlitini fyri árið, og ársúrslitið fyri skatt fer væntandi at liggja millum 50-80 mió. kr. áðrenn skatt.

Hálvárið í stuttum:

- Avlopið eftir skatt er 36,5 mió. kr.
- Avlopið áðrenn skatt er 44,5 mió. kr.
- Útlán bankans eru økt til 5,2 mia. kr.
- Innlán bankans eru økt til 7,1 mia. kr.
- Niðurskrivingar eru 10,9 mió. kr.
- Gjaldfærið er 253,1 prosent oman fyri lógarkrivið
- Solvensurin við hálvárið er 22,3 prosent.